

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVEZDOSLAVA

Kramérusovy

Císařské král. Vlastenské Noviny.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVEZDOSLAVA

Roku 1791.

Číslo. 51.

Ve Sobotu

dne 17 Prosynce.

Třetí roční běh.

S nejvyšším císařským královským Povolením.

Rozličné politické zprávy.

Zprávy z Tureckých hranic nyní již velmi skromné jsou, a vskazy tam odtud důležitější zprávy, kteréž sme Panům Čtenářům vždy s velikou pilností v známost uváděli, tak však, nagednau přestávají. Některých předece však zpráv ještě v krátkosti podotknouti můžeme. Když dne 15 listopadu v Semelíně den pamětní našeho slavného Mocnáře Císaře Leopolda slaven byl a při kterémž také vesměre wogsto v parádě stálo, a blucně z kusu střelilo, přišli tři vzhněsení Turci z Bělehradu, a gménem svého Bassy tážali se na příčinu toho střelení. Toto střelení přicházelo jim cosy neobyčejného, poněvadž

gimým čas, když gašy taková slavnost připadla, vždy jim den předtím oznámena byla; však ale nyní se to wje zapotřebí býti neznává. — Bělehradský Bassa, jeničarů Aga a Byhaja všemožně hledí, aby sobě dobré přátelství našsi wogensté zprávy v Semelíně zachovali; a protož we všech směrích takový pořádek a zprávnost zachováwagi, jakož sobě jen našsi poddají žádati mohou. Když který Turek do Semelína přigde, na wlas naše poručení plní a ke všemu ochotně a dobrovolně se podwoluje. Až w třidceri dnech našsi Turkům přes dwa tisíce centnýřů mauky a chleba přepustili. Bělehradský Bassa jakož přikázal w městě, aby Tu-

reční

rečtj poddanj Křesťané a Židé w přede-
psaném frogi chodili, tať nynj tento frog
y w ně wssudy okolo Bělehradu wwesti
chce, a to z té přičiny, aby od cýsařských
poddaných rozeznáni byli, a on jim w
čas potřeby ochotnau pomocy přispěti
mohl. W témž času Bassa k swým Kře-
šťanům prawil: "Daušám, že za krátký
čas negakau pro wás potěšitedlnau zprá-
wu vslyšíte." — W Bělehradě také
brzy nowý politycký řád wведен bude,
zvláště z ohledu cizých, nebo každý do-
mácý pan pod pokutau 10ti y 20ti pia-
strů zawázán gest, každého cizého, gať
mile k němu do domu přigde, wrchnosti
oznámiti. Také žádný Křesťan ani Žid
Turku tolik kořalky aneb rosolky prodati
nesmí, ažby se on opil, a pokud kdo ento
zápověď přestaupí, pokutau 100 y wíce
piastrů trestán gest, a za ten krátký čas
giž strže tu zápověď přes 4 tisíce zla-
tých Křesťané a Židé pokuty složití mu-
sili.

Ginj list z oné strany následující
nám dáwa zpráwu: Turečtj poddanj
Řekowé y Židé nemohau sobě dost wy-
nochwáliti, gať Turcy nynj dobřj lidé
gsau; docela ginj než kdy před wálkau.
Těchto poddaných gindy gmění, žiwot y
smrt w rukau Turků pozůstawalo, nynj
wssak oni w Bělehradě bezpečni gsau, a
nenj potřebj, aby swé gmění a bohatstwj
před násyljm ukrýwali. Mimo to také
Turcy tak uctiwj gsau, že kdykoli při-
gdau do Semelina, wždy nasse oficerj
a wznesšenějši lidi k sobě do Bělehradu
zúwíj.

Na den 29 listopadu ponejprw z
Tureckých fragm přitáhla karawána do
Bělehradu, magie při sobě některé kupce

a 70 konj s rozličným zbožím, zvláště
bawlnau a kožemi naložených. Dnes
na den 30 zase slyšíme, že gestě giná
karawána na cestě gest, a na ten způsob
w málo dnech obchod mezy Turky a cý-
sařskými poddanými otewřen bude. —
Některj Srbowé, to gest Křesťané w
Srbstu gestě dokonále s Turky spoko-
geni negsau, a domnjwagj se, že oninno
slibowé, kterěz jim Turcy činili, sorwa
k zplněnj přigdau. Oni prawj: "Tur-
cy nám daně odpustili; wssak brzy vsly-
šíme, že sobě giné presowánj zamyslegj,
abychom gednoho břemena pozbudauce,
giné břemeno na sobě nesi. Bělehrad-
ský Bassa po tu chwili ani zoldu pro swé
wogsto od Sultána nedostal, aniž mu
odkud penjze wykazáni gsau, aby po-
třebné wydánj zaprawiti mohl. A na
ten způsob patrně widěti gest, že se on
giných prostředků, chřeg nechřeg, chopiti
musý." Podlé této zpráwy také giž
slyšíme, že lid z sedmi wesnic z Srbsta
na nassi stranu přegjti chce. — Co sine
giž předtjm oznámili, že Bělehrad to-
liko město pro wedenj obchodu býti má,
poslednj zpráwa toho potwzuce, a do-
kládá, že Turecký Sultán zaslal ferman,
y také nařizuce, aby Bělehrad tak gaťo
Smirna toliko pro kupce byl, a násle-
downě aby wssacko wogsto odrud wstau-
pilo. Zdali wssak tato zpráwa předeč
potwzena bude, o tom teprw po čase
s gistorau budeme mocy mluwiti, neboť
gať se zdá, gestě gsau některé důležitě
přičiny, gichžto Turecký dwůr také po-
wážiti musý.

Tráwnický Bassa zaslal zpráwu do
Barlštatu, že kommissarij od Tureckého
dwora k měrenj hranic zaslani giž z Bonz-
stanz

stantynopole wygeli, a w málo dnech k
oněm hranicem přigedau. Za tau při-
činau z cýsařské strany wsecko personále,
kterěž k té práci ustanoweno gest, ode-
bralo se do Borenice w Otočanském
okolí k Panu Generálowi Baronowi
Esslaunowi, genž k této kommissy před-
stawen gest. Poněwadž wšak Turečtj
kommissari welmi pozdě na cestu se wy-
prawili, tak že w tom čase již welmi
sněhu s krutau zymau napadlo, a zvláště
w onom místě, kdež se hranice měřiti
magj, protož obě strany snesly se na tom,
aby měření hranic až do gara zůstalo, a
tak pewnosti Dubice, Nowý (hrad) a
Berbje neb Turecká Hradísta přes zy-
mu gestě pod nassj zprávau zůstana.

(Brn. N. II. 98. 99.)

Dne 8 listopadu Ruský wogenstý
Kommissar Potemkyn, a dne 11 téhož
Generál neywyšši špráwce nad špiži
Bok přes Němitow geli do Jasy, kamž
ge Ruská Cýsařowna hned po smrti Kní-
žete Potemkyna zaslala, aby každý při
armádě swug aurad přigal. Cýsařow-
na Ruská Hraběti Soltikowi, kterýž
přes celé léto w Finlandu nad wogstem
zpráwu měl, nynj Ruskau armádu w
Jasy odewzdala, poněwadž Kníže Re-
pnin gestě posawad w Moskwe nemo-
cen gest. — Polské wogsto skutečně do
pole se chystá, a žádný po tu chvíli ne-
wj, z gake přjiny. Gak se prawj, ne-
gaky počet toho wogsta k hranicem poz-
ráhne, aby Rusum, genž w Polské přes-
zymu přelžeti chtj, cestu zabránili. Tas-
to ale zpráwa není hrubě k prawdě po-
dobná; než tak mnozy smeyšlj, že nowá
Polská konstytucy po tu chvíli na do-
brém gruntu založena není, poněwadž

gestě mnohé wěcy gsau, kteréž mysl P.
láku na dvě roztrhugi. Mimo to y
giná gestě připadnost se namjstá; mno-
hé totiž zpráwy vbezpečugi nás, že Ru-
stý dwůr na to nastupuge, aby Polácy
stará práwa přigali, a gimi se zase zpra-
wowali. Také y to gest cosy nowého,
o čemž sme gestě prwe nestysseli, že
Wýwoda Sydrmanlandstý, Bratr Brále
Sweydského, také gest geden, kterýž
sobě na Polské králowstwj negakau na-
dęgi čini. Od Burfirstra Sastého, kte-
rýž již dávno za Brále zwolen gest, do-
14ti dnj Polácy dokonale geho rozmy-
šlenj očekawagj. On mezy giným také
y tyto tři články Polákům předložil: 1)
Aby žádné práwo bez králowského po-
twrzení žádné platnosti nemělo; 2) aby
zasnabenj dědičné Princetky toliko po-
dlé dobrého vznánj samého Brále mįsto
mělo; a 3) aby Brál nad wogstem plnau
moc a neobmezenau swobodu měl. —
Na ten tedy způsob po nedlaubém čase
nálezitě zwjme, k gakému koncy nynějši
Polské důležitosti přigdau.

3 Štokholmu na den 18 listopadu
takto se pisse: Giž před negakým časem
šla powěst, že Sweydstý Brál stawy
dobromady swolati chce; ta powěst nynj
se již k prawdě podobá. Nási důcho-
dowé, zplácenj dluhů, genž w čas wálky
včiněni gsau, a slowem kredyt toho wy-
hledáwá, aby sami stawowé o tom wě-
děli a toho posaudili, a Brál w té dů-
ležitosti od žádného lepši pomocy dau-
fati nemůže, gako od swého lidu. Také
se znamena, že mnozy, y také již po-
kragjch, k tomu nakloněni gsau že wse-
mu se podrobiti, čehož Brál žádati bu-
de. Ostatně ze wšech příprav widjme

patrně, že Král na gaře k vůli francouzských Princů válečné tažení před sebe vzíti chce, a nasse domněnj aspoň již tím dosti potworzeno gest, poněwadž žádný wogák wšce na dowolenj giti nesmí.

I Španyel. Na den 4 dubna francouzský Ministr Pan Vrtýbise také k veřejné slawnosti pozván byl, ač Španyelský dwůr pro něho té cti neměl, co Král francouzský v wězenj držán byl. Z toho tedy se soudí, že Španyelský dwůr z ohledu francouzů nyní docela gináč sineyšleti počíná. — Dwůr na tom se sněš, že zplnomocněného posla, kteréhož Marokanský Sultán do Madrytu wyslal, přigme, a s ním znova o pobog gednati počne. — Gať se zdá, nowě roztržitosti strany postaupenj pewnosti Oranu náležitě spokogeny gsau; nebo náš královský dwůr wyslal koráb, kterýž pro Algírského Deje 44 tisíc piastů na stříbrě weze.

K wystawenj pohořelého tak řečeného dworského a veřejného wězenj w Madrytu nyní se opět wsecky příprawy dělaji; aby wšak obecný duchod strze to gestě wětših zkrácenj a vmenšsenj netrpěl, gest učiněn ten projekt, aby štempl na wsecky wěcy zweyssen byl.

I Londýnu. Wývodu Voryckého a geho Panj Manželku, genž do Londýnu přigeli, Král a Králowna, gaťož y královské Princězky nawšstiwili. — Podle zemských práw každý z královské famílie musš w Anglické zemi oddán, a do matryky poradně wepsán býti; z té přičiny y Vorycký Wýwoda a geho Panj Manželka, rozená Pruská Princězka, na den 24 listopadu co neyšlawněgi oddáni

byli. Tato ceremonie wykonána byla na královském hradě w sálu, kterýž welikým množstwim swětel oswjcen byl, w wečer o 9tė hodině, a tyto královské manžely Kantoberšý Arcybiskup w přistomnosti Londýnského Biskupa a Pana Kancljře oddáwal, a Princ Wallis a Wýwoda z Blarence k oddawkům ge prozwázeli. — Některé zpráwy dělaji nám naděgi, že různice na ostrowě sw. Džminyka brzy zase wpokogeny budau. Mez tím předce Anglický dwůr welikau má starost, aby se toto zlé w východnj Indyi nerozmohlo, a za tau přičinau osadníkům na těmž ostrowě wšsemožnau pomoc přispěti chce. (Wid. N. n. 99.)

Nicemu giněmu (tak se w giněm listu z Londýnu piše) nemůžeme toho přičrati než lichwárstwj, že cuť w ceně tak zweyssen gest, ač jim wšickni šlawdowě naplněni gsau. Y také bawlna o 20 zl. ze šta zweyssena gest, a totěž s hedbáwjm se dēge. Toto lichwárstwj nyní tak nagednau vzniklo, že sama zemšť rada w to wkročiti musš.

I Lizabony 28 řigna. Y také w Brazylji lid bauriti počíná, tak že k obázwánj gest, aby se snad proti zemšťě zpráwě nepozdwihl. **K** zafstawenj wšeho rakowého zlého wálečné lodj na řece Tágo dostaly poručenj sewšsim se zachystati, a po prwnjm poručenj w tu chwili od břehu odraziti. (Reynokol N. n. 192.)

I Wenátek 25 listopadu. List z Konstantynopole dáwa následugjey zpráwu: Ozbrogený lid do Měky zaslany, aby w oně straně buřice a laupežnsty rozplássil, byl tak šťastný, že weliký djl pozkradeného bohatstwj zase wybogowal, a mnoho této laupežné zberě schyťal. —